

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Openbaar lichaam Saba
t.a.v. Bestuurscollege
Power Street 1, The Bottom
Saba, Caribisch Nederland

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2018-0000163587

Datum

Betreft Reactie op brief kabinetsreactie ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch
Nederland

Geachte leden van het bestuurscollege,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw reactie op de kabinetsreactie ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland en uw reactie op het Algemeen Overleg van 13 september jl. Graag wil ik met deze brief, mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, reageren op uw brieven van 24 augustus jl en 27 september jl.

Allereerst ben ik verheugd om te vernemen dat u de aangekondigde maatregelen in de kabinetsreactie ziet als een stap in de goede richting. In uw reactie geeft u aan dat snelle vervolgstappen noodzakelijk zijn. Ik deel uw mening dat armoedebestrijding een urgent vraagstuk is en dat het belangrijk is dat het onderwerp hoog op de agenda blijft. Ik heb er vertrouwen in dat het kabinet met het aangekondigde pakket aan maatregelen substantiële stappen zet om armoede te bestrijden.

Sociaal minimum

In uw brief van 27 september jl. heeft u aangegeven dat u met teleurstelling kennis heeft genomen van het standpunt van het kabinet dat het niet mogelijk is om een sociaal minimum voor Saba vast te stellen. In reactie hierop wil ik benadrukken dat het kabinet het verbeteren van bestaanszekerheid van inwoners van Caribisch Nederland over de volle breedte aanpakt met het voorgestelde pakket aan maatregelen. Het doel is om de waargenomen kloof tussen inkomens/uitkeringen enerzijds en kosten van levensonderhoud anderzijds te verkleinen, zodat we op termijn een reëel sociaal minimum vast kunnen stellen.

Door inzet op zowel de kostenkant als de inkomstenkant zetten we nu een eerste stap, met evaluatie in 2020. Een sociaal minimum vaststellen terwijl de werkelijkheid nog zo in beweging is, acht ik niet zinvol en niet eerlijk naar de mensen toe. Het ijkpunt kan wijzigen als bepaalde kostenposten in de toekomst hoger of lager worden. In een voortgangsrapportage voor de zomer van 2019 worden beide Kamers conform de motie Vander Graaf c.s. geïnformeerd over de stappen die moeten worden gezet om een norm voor het sociaal minimum te kunnen vaststellen.

Reactie kabinetsreactie ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland

Ten aanzien van de kabinetsreactie heeft u een aantal opmerkingen gemaakt. U geeft aan dat te veel maatregelen ingaan per 2020, dat een aantal maatregelen substantiëler lijkt dan ze feitelijk zijn en dat er niets gebeurt voor de werkende armen die het moeilijk hebben. Achtereenvolgens wil ik graag op deze punten ingaan.

Het grootste deel van de maatregelen is voorzien voor 1 januari 2019. Dat geldt, in tegenstelling tot wat is opgenomen in uw brief, ook voor de verhoging van de inkomensgrens van de bijzondere onderstand. Met betrekking tot de invoeringstermijn van de maatregel voor alleenstaande AOV-gerechtigden merk ik op dat deze zowel is ingegeven door de te verwachten doorlooptijd van de benodigde regelgeving als de noodzakelijke voorbereidingstijd voor de uitvoering. De inspanning is gericht op invoering zo snel als mogelijk is. De verhoging van de onderstand voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten wordt tegelijkertijd met de toeslag voor alleenstaande AOV-gerechtigden ingevoerd, zodat de onderstanduitkering voor een duurzaam en volledig arbeidsongeschikte, net als nu het geval is, aansluit bij de hoogte van de uitkering die alleenstaande AOV-gerechtigden ontvangen.

Met de verhoging van het wettelijk minimumloon en de uitkeringen, de verhoging van de kinderbijslag, verhoging van de onderstand voor mensen die zelfstandig wonen, de toeslag voor alleenstaande AOV-gerechtigden en verhoging van de onderstand voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten zet ik aan de inkomenskant substantiële stappen om de kloof tussen de inkomens en kosten te verkleinen. Tegelijkertijd is niet alleen inzet aan de inkomenskant van belang. Om de kloof tussen inkomens en kosten op duurzame wijze te verkleinen, moeten ook de kosten voor levensonderhoud omlaag worden gebracht. Ik heb er vertrouwen in dat het kabinet met het pakket aan maatregelen betekenisvolle stappen zet. In 2020 zal vervolgens worden bezien welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

Structurele versus incidentele middelen

U geeft aan dat de vrije uitkering onvoldoende is om structurele taken uit te voeren en dat u de komende periode veel extra incidentele middelen ontvangt. Naar aanleiding hiervan stelt u voor om afspraken te maken over meer structurele middelen in plaats van incidentele bijdragen. Het kabinet is zich bewust dat vanuit verschillende departementen, inclusief het mijne, de nodige incidentele middelen ter beschikking worden gesteld voor verschillende projecten en ook dat het hier soms gaat om projecten met een langere doorlooptijd. Ik wijs er op dat waar mogelijk het kabinet kiest om Saba bij de besteding meer autonomie te verlenen, zoals vorig jaar bij het overhevelen van de integrale middelen naar de vrije uitkering. Tegelijkertijd geldt ook dat de structurele middelen ook daadwerkelijk beschikbaar moeten zijn. In veel gevallen hebben de departementen meerjarige incidentele middelen tot hun beschikking, wat overheveling naar de vrije uitkering op voorhand bemoeilijkt. De staatssecretaris van BZK is desalniettemin bereid om samen met de verschillende departementen te bezien in hoeverre incidentele middelen op een meer structurele wijze ter beschikking kunnen worden gesteld en zal hierover met u in gesprek gaan. Ik merk in dit verband nog op dat de versnippering van taken en middelen ook onderdeel is van een interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO), waarbij dit vraagstuk van structurele versus incidentele middelen - ook in relatie tot de hoogte van de vrije uitkering - wordt meegenomen.

U stelt in uw brief dat de vrije uitkering elk jaar wordt aangepast aan het prijsniveau, terwijl het openbaar lichaam ook loongevoelige uitgaven kent. Ik ben verheugd te kunnen meedelen dat de staatssecretaris van BZK recent afspraken heeft gemaakt met de minister van Financiën met als uitkomst dat met ingang van het huidige jaar (2018) de vrije uitkering zal worden geïndexeerd rekening houdend met zowel prijsgevoelige uitgaven als loongevoelige uitgaven. De staatssecretaris van BZK heeft u op 2 juli 2018 (brief met kenmerk 2018-0000073649) geïnformeerd.

Taakverdeling Rijk en OLS

In uw brief stelt u voor dat de RCN-SZW unit op de nieuwe locatie van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling gaat werken. In reactie hierop wil ik aangeven dat dit onderwerp los staat van de kabinetsreactie ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland en dat door het openbaar lichaam Saba en de RCN-SZW unit gesprekken over dit onderwerp worden gevoerd.

U geeft in uw brief ook aan dat de procedure om de juiste werknemers op het eiland te krijgen te lang duurt. Recent zijn afspraken gemaakt om in het kader van de tewerkstellingsvergunningen de procedure van de arbeidsmarkttoets te versnellen. Indien aanvragen te lang blijven liggen bij het IND-loket of op Bonaire, roep ik u op om afspraken met hen te maken over een snellere afhandeling. Daarnaast is de RCN-SZW unit met u in gesprek om binnen het huidige beleidskader invulling te geven aan maatwerk in de uitvoering als het gaat om de zogenaamde arbeidsmarkttoets, zodat de aanvraag voor de tewerkstellingsvergunning sneller kan worden afgehandeld en vacatures sneller kunnen worden vervuld.

Ik ben verheugd dat u bereid bent om mee te werken aan de maatregelen die in de kabinetsreactie zijn aangekondigd. Het afronden van het rapport van Regioplan zie ik als startpunt voor het uitwerken van de in de kabinetsreactie aangekondigde maatregelen. De specifieke context van de eilanden speelt hierin uiteraard een belangrijke rol. Daarbij is van wezenlijk belang dat Rijk en openbare lichamen er samen de schouders onder zetten.

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

T. van Ark